

MEDIJI O ZDRAVSTVU

sreda, 23. avgust 2023.godine

RTS- Najskuplji lek na svetu od danas se daje u Srbiji, Lav Teodorović prvo dete koje će ga primiti

BLIC- AMBULANTE PUNE DECE! Vladaju 3 virusa, temperatura ide i do 40 stepeni, a ovo su prvi simptomi: "Naročito su OPASNI KOD BEBA"

N1- Operacija prišivanja šake trajala 6,5 sati, doktori apeluju da dobiju mikroskop

DNEVNIK- U Srbiji REGISTROVANO 39 SLUČAJEVA OBOLJEVANJA OD VIRUSA ZAPADNOG NILA

DANAS- Pokrenuta akademija posvećena razvoju mladih lekara

POLITIKA- Polovina mladih u Srbiji ima mentalne probleme

NOVA S- Lekovi za štitnu žlezdu i dijabetes, koje koristi skoro milion pacijenata u Srbiji, od sada isključivo na recept

NOVA S- RFZO prekida saradnju s privatnom klinikom koja je povezana s bratom Dritana Abazovića i Brnabićkinom partnerkom: Evo šta će biti s pacijentima

"Protokol je takav da se terapija dobije jedanput", kaže Radojević Škodrić i dodaje da je prvo dete koje će primiti zolgensma Lav Teodorović iz Novog Sada.

"Najskuplji lek nije najbolji za svako dete"

Poručuje da to što je neki lek najskuplji ne znači da je najbolji za svako dete, ali da je najvažnije da su u Srbiji sada dostupna sva tri leka za ovu bolest.

"Procena je da će na godišnjem nivou biti od petoro do šestoro dece kandidata za zolgensmu. Prethodna dva leka se daju već od 2018. godine, tada smo uključili četiri pacijenta... Ove godine 84 pacijenta lečimo od spinalne mišićne atrofije, što je dve trećine obolelih od te bolesti", rekla je direktorka RFZO-a.

"Od septembra skrining u svim porodilištima"

Napominje da se pilot projekat skrininga na ovu bolest od prošle godine sprovodi u GAK "Narodni front" u Beogradu, kao i u Kragujevcu, a da će se od septembra ove godine primenjivati kod svih novorođenčadi.

"Skrining se sprovodi za svu novorođenu decu u 20 zemalja na svetu. Mi smo jedna od tih 20 zemalja, kao što su Italija, Nemačka, Austrija, deo Kanade, Amerike, Japan... Skrining je jako važan, jer svaka rana dijagnostika omogućava ranu terapiju i samim tim najbolji mogući ishod lečenja", naglašava Radojević Škodrić.

Objašnjava da je procedura skrininga jednostavna.

"Svakom novorođenom detetu će biti urađena analiza. Vadi se krv iz pete novorođenčeta i šalje se na genetsku analizu u laboratoriju. Ukoliko postoji dijagnoza spinalne mišićne atrofije, onda se genetskim testiranjem određuje za koji lek je dete kandidat", rekla je Radojević Škodrić.

Naglašava značaj rane dijagnostike i rane terapije jer je, kako kaže, pre 10 godina životni vek ovih pacijenata bio dve do tri godine, a danas oni doživljavaju srednje doba.

AMBULANTE PUNE DECE! Vladaju 3 virusa, temperatura ide i do 40 stepeni, a ovo su prvi simptomi: "Naročito su OPASNI KOD BEBA"

Sve je više dece u čekaonicama domova zdravlja koje ovih dana roditelji dovode zbog povraćanja, dijareje, povišene temperature. Pedijatri kažu da je reč o stomačnim virusima - najčešće rotavirusima, norovirusima i adenovirusima koji su iscrpljujući za decu, ali i odrasle. Gubi se velika količina tečnosti, te lako može doći do dehidracije, posebno kod beba.

Pedijatar Saša Milićević objašnjava da kod stomačnog virusa koji je praćen dijarejom i povraćanjem treba voditi računa da ne dođe do dehidracije.

- Čim se jave dijareja i povraćanje uvek postoji određeni stepen dehidracije. To je naročito opasno kada su u pitanju bebe, jer kod njih lako dolazi do gubitka tečnost - objašnjava Milićević.

Dodaje da sada ima najviše rotavirusa, norovirusa i adenovirusa koji daju karakteristične simptome. Ranije su se češće javljali kada su deca u kolektivima, u vrtiću ili školi, ali se sada sezonalnost potpuno izgubila.

- Verovatno će ih biti više od septembra kada se đaci vrate u školske klupe, a deca u vrtiću. Najčešće se javljaju kod dece predškolskog i školskog uzrasta. Virus koji napadaju stomak ne ostavljaju dugoročan imunitet. Otpornost traje kratko, te se infekcije često ponavljaju - priča Milićević.

Temperatura i do 40 stepeni

Osim dijareje i povraćanja, stomačni virusi često su praćeni i povišenom temperaturom.

- Ima dece koja nemaju temperaturu, a ima i dece kod kojih temperatura može da ide do 40 stepeni. Najvažnije je unošenje što više tečnosti. Nije dovoljno samo uvoditi vodu, već je najbolje detetu dati rastvor koji u sebi sadrži vodu i elektrolite. Tečnost se daje u gutljajima - objašnjava dr Milićević.

Dr Nataša Milojković, pedijatar u DZ Stari grad, kaže da su stomačni virusi uobičajeni za ovo doba godine jer se unosi više voća i povrća koje možda nije adekvatno oprano. Napominje da je važno održavati ličnu higijenu, a posebno često prati ruke.

Stomačni virus ili gastroenteritis predstavlja upalu gastrointestinalnog trakta izazvanu virusima. Dolazi do povećanja količine tečnosti u crevima, pre svega u debelom crevu, upaljeno tkivo ne može da apsorbuje vodu ni hranljive elemente, pa dolazi do dijareje.

Kod dece u prvim godinama života dijareja može biti tako teška da izazove dehidraciju i potrebu za rehidracijom u bolničkim uslovima.

Simptomi stomačnih virusa

Sigurni znaci da je reč o stomačnim virusima su mučnina, povraćanje, dijareja, bolovi u stomaku i povišena telesna temperatura.

- Ako se pojavi krv u stolici ili prilikom povraćanja, masne stolice neprijatnog mirisa, morate se obratiti lekaru, kao i ako simptomi ne prolaze nakon par dana ili se čak pogoršavaju - piše na sajtu Gradskog zavoda za javno zdravlje Beograd.

Simptomi su najizraženiji prvih nekoliko dana, posle čega bi trebalo da počnu da se smiruju. Međutim, može se desiti da traju do deset dana. Najrizičnije grupe su mala deca, starije i iscrpljene osobe, osobe sa oslabljenim imunitetom i oni koji provode dosta vremena u velikim kolektivima.

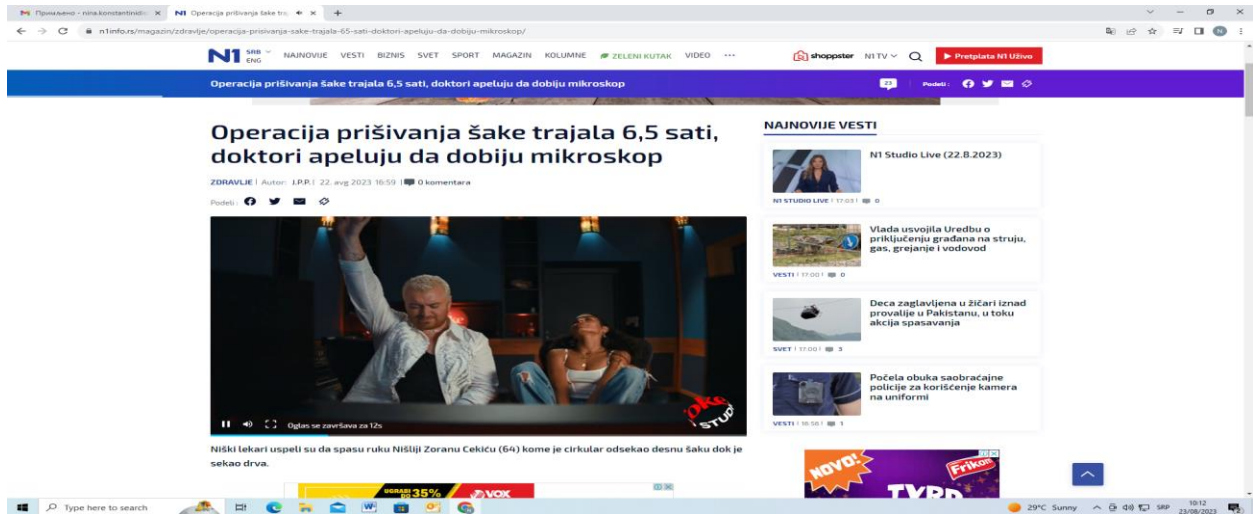
Specifična terapija za stomačni virus ne postoji. Daje se simptomatska terapija koja može da ublaži tegobe i ubrza vreme ozdravljenja. Zato se preporučuje odmor, lekovi za spuštanje temperature, voda, supe i čajevi da bi se sprečila dehidracija, prilagođena ishrana (pirinač, kuvani krompir, tost, banane), kao i probiotici.

Namirnice koje treba izbegavati

Na sajtu Gradskog zavoda za javno zdravlje Beograd navedeno je da kod stomačnog virusa treba izbegavati masnu, prženu, slanu i začinjenu hranu, mleko i mlečne proizvode.

Preventivne mere su jačanje imuniteta, unošenje dovoljno vitamina i minerala, sprovođenje higijenskih mera, češće pranje ruku i dezinfekcija predmeta i površina koje svakodnevno koristimo.

- Probiotici se u sezoni stomačnih virusa mogu uzimati i preventivno jer oni pomažu u održavanju dobrog zdravstvenog stanja, poboljšavaju imunološke funkcije održavajući norma - savetuju iz Gradskog zavoda za javno zdravlje Beograd.

Operacija prišivanja šake trajala 6,5 sati, doktori apeluju da dobiju mikroskop

Niški lekari uspeali su da spase ruku Nišljiji Zoranu Cekiću (64) kome je cirkular odsekao desnu šaku dok je sekao drva.

Dok je Hitna pomoć došla, to je bilo pet minuta, ja sam bio svestan, ispričao je Cekić. Ruka je, kako kaže, nakon povrede visila na koži. Nisam mogao da verujem da se desilo meni, u pitanju je bio sekund nepažnje, dodao je.

Zahvalan je lekarima što su uspeali da mu vrate ruku.

„Radi se pacijentu koji je oko 11 sati presekao svoju ruku u novou ručnog zgloba, hitno transportovan u KC Niš. Tim lekara se skupio i odlučio da se hitno operiše da bi se probalo da se šaka vrati. Dva i po sata nakon povređivanja, a posle priprema, bio je na stolu“, kaže dr Goran Đorđević, specijalista plastične i rekonstruktivne hirurgije. Operacija je trajala, kako je preneo, 6,5 sati. Ruka je dobila prokrvljenost 4,5 sati nakon povrede, dodao je.

Navodi da se osećaj za toplu i hladno i taktilni deo biti vraćen za oko mesec dana, dodajući da je kritičan period prošao. Očekujemo da će sve biti u redu, rekao je doktor i dodao da ovo nije prva takva operacija koja je urađena u Nišu, da je rađeno nešto slično 1993. godine i još nakon toga tri ili četiri šake, čak i cela ruka.

Potreban elektronski mikroskop za replantaciju prstiju

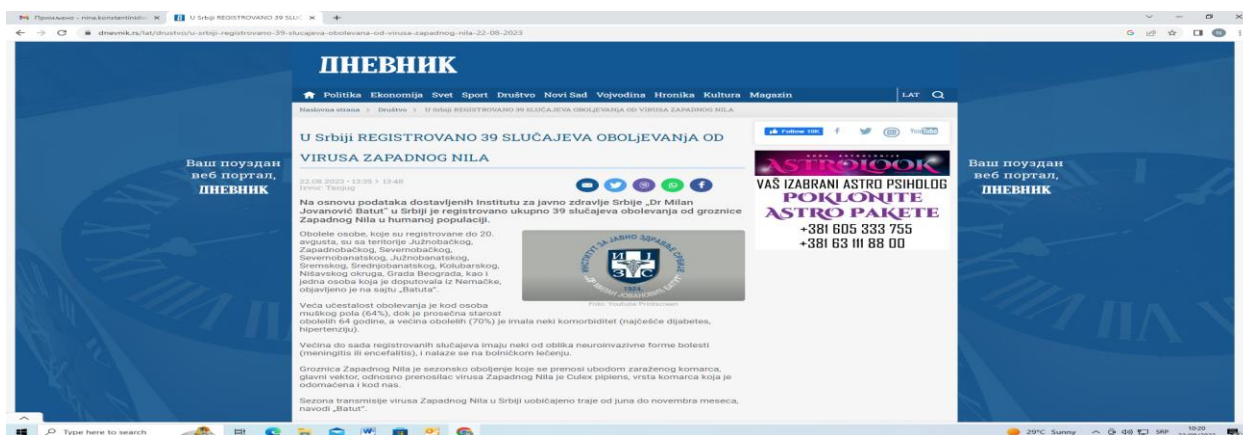
Doktor apeluje da im se obezbedi elektronski mikroskop, za šta nema sredstava trenutno u tom Kliničkom centru, a koji bi pomogao da se radi i replantacija prsta. Oni, kako kaže, mogu da rade replantaciju šake, jer je promer krvnih sudova takav da sredstvima koja imaju mogu da ih spoje. Potreban je mikroskop i posebna sala da se izvežbaju mlađe kolege, rekao je dr Đorđević i dodao da mnogo vremena gube kad dođe pacijent sa isečenim prstom jer moraju da ga šalju u Beogradu. Gubi se dragoceno vreme za taj organ, kaže doktor.

Puno mladih ljudi je izgubilo svoje ekstremitete u poljoprivredi i u rukovanju neprofesionalnim mašinama, imamo bar tridesetak sezonski takvih povreda gde ljudi postaju invalidi, kaže. Kad bi postojala volja za donorstvo, mogli bismo to da radimo, dodaje dr Đorđević.

On očekuje da 70 do 80 procenata šake može da bude vraćeno u funkciju ako sve bude išlo dobrim tokom, navodi Đorđević. Kaže da će pacijent moći da obavlja šakom normalne životne radnje, moći će da se služi njome, „neće moći da radi nešto teško, ali neće biti invalid“.

Mladom vaskularnom hirurgu Nemanji Stepanoviću ovo je prva ovakva samostalna operacija. Kaže da je pre ove učestvovala u par sličnih sa kolegama. „Neopisivo lep je osećaj, naročito što je on dobio neku motoriku u prstima neposredno nakon intervencije. Nadam se da će sve dobro da se završi s njim“, naveo je dr Stepanović.

ДНЕВНИК

U Srbiji REGISTROVANO 39 SLUČAJEVA OBOLJEVANJA OD VIRUSA ZAPADNOG NILA

Na osnovu podataka dostavljenih Institutu za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut“ u Srbiji je registrovano ukupno 39 slučajeva oboljevanja od groznice Zapadnog Nila u humanoj populaciji.

Obolele osobe, koje su registrovane do 20. avgusta, su sa teritorije Južnobačkog, Zapadnobačkog, Severnobačkog, Severnobanatskog, Južnobanatskog, Sremskog, Srednjobanatskog, Kolubarskog,

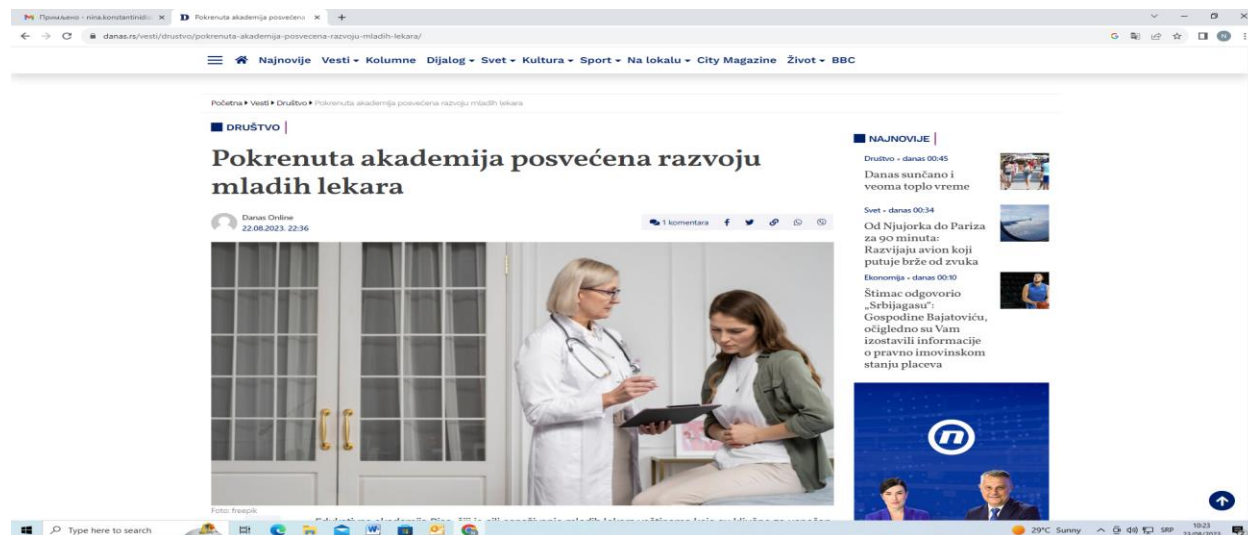
Nišavskog okruga, Grada Beograda, kao i jedna osoba koja je doputovala iz Nemačke, objavljeno je na sajtu „Batuta”.

Veća učestalost obolevanja je kod osoba muškog pola (64%), dok je prosečna starost obolelih 64 godine, a većina obolelih (70%) je imala neki komorbiditet (najčešće dijabetes, hipertenziju).

Većina do sada registrovanih slučajeva imaju neki od oblika neuroinvazivne forme bolesti (meningitis ili encefalitis), i nalaze se na bolničkom lečenju.

Groznica Zapadnog Nila je sezonsko oboljenje koje se prenosi ubodom zaraženog komarca, glavni vektor, odnosno prenosilac virusa Zapadnog Nila je *Culex pipiens*, vrsta komarca koja je odomaćena i kod nas.

Sezona transmisije virusa Zapadnog Nila u Srbiji uobičajeno traje od juna do novembra meseca, navodi „Batut”.

Pokrenuta akademija posvećena razvoju mladih lekara

Edukativna akademija Rise, čiji je cilj osnaživanje mladih lekara veštinama koje su ključne za uspešan rad u savremenom zdravstvenom sistemu, pokrenuta je danas.

Inovativna edukativna akademija za mlade talente u oblasti medicine Rise dizajnirana je na osnovu potreba mladih lekara i fokusirana je na tri ključne oblasti: nauku, razvoj liderskih veština i razumevanje digitalnog upravljanja u zdravstvu, pružajući mladim lekarima priliku da steknu širok spektar znanja i veština koje će im pomoći da se uspešno nose sa izazovima savremene medicinske prakse 21. veka.

Tokom 18 meseci, 27 lekara iz Srbije i Crne Gore imaće priliku da učestvuju u interaktivnim sesijama, radionicama i diskusijama sa stručnjacima iz oblasti karcinoma dojke, neurologije, karcinoma pluća, oftalmologije i hematologije.

Učesnici će stvoriti temeljne veštine koje su potrebne kako bi postali uspešni lideri i efikasni korisnici digitalnih alatki u svojoj svakodnevnoj medicinskoj praksi.

Iskusni stručnjaci će deliti svoja znanja i iskustva pružajući podršku i usmerenje koje će biti neprocenljivo u daljem profesionalnom razvoju. Prvi modul Rise akademije zvanično počinje 1. septembra 2023.

ПОЛИТИКА

Polovina mladih u Srbiji ima mentalne probleme

Svega četiri odsto njih kaže da im je dostupna pomoć stručnjaka za dušu.

Čak dve trećine mladih u Srbiji često oseća da je pod stresom, polovina njih ima simptome anksioznosti, a skoro 40 procenata često se oseća depresivno, govore podaci izvedeni iz najnovijeg „Alternativnog izveštaja o položaju i potrebama mladih Srbije 2023. godine“. Studija koja je urađena na reprezentativnom uzorku osoba starosti od 15 do 30 godina, takođe govori da su službe za zaštitu mentalnog zdravlja uglavnom nedostupne pripadnicima mlade generacije – iako najveći broj njih ima svest o značaju mentalne higijene, svega četiri odsto mladih kaže da im je dostupna pomoć stručnjaka za dušu. Utisak onih koji su učestvovali u ovom istraživanju, koje svake godine sprovodi Krovna organizacija mladih Srbije, potkrepljuje i zvanična statistika koja govori da u Srbiji postoji svega 47 lekara koji se bave mentalnim zdravljem dece i adolescenata do 25. godine.

Psiholog Ana Mirković ocenjuje veoma zabrinjavajućim podatak da gotovo polovina mladih ima neki mentalni poremećaj i dodaje da još više zabrinjava činjenica da u našem društvu ne postoji organizovani

sistem podrške – zvanični podaci govore da na 42.000 mladih dolazi jedan psihijatar, a psihoterapijske usluge može sebi da priušti mali broj adolescenata.

„Naše društvo stigmatizuje traženje psihološke pomoći još od osnovne škole, u kojoj se kod psihologa ide po kazni ili kada učenik napravi neki ozbiljniji disciplinski prekršaj. Međutim, činjenica je da mladi pate i da moramo imati aktivniji i direktniji pristup prema njima – ne možemo im stalno govoriti da su oni „izgubljena generacija” ili da je u naše vreme sve bilo bolje. Moramo razumeti koliko je tegobno biti mlad kada je budućnost neizvesna, a sadašnjost ispunjena velikim očekivanjima roditelja i društva. O veličini njihove patnje govori i velika zloupotreba psihoaktivnih supstanci – pošto imam dvoje dece školskog uzrasta znam da već u osnovnim školama postoje dilerske mreže koje prodaju drogu učenicima sedmog i osmog razreda”, naglašava naša sagovornica i dodaje da činjenica da su psihoaktivne supstance veoma dostupne i društveno prihvatljive – narkotici se spominju u muzici koju oni slušaju i u velikim količinama su prisutni u serijama koje mladi gledaju.

Miljana Pejić, generalna sekretarka Krovne organizacije mladih Srbije, upozorava da podaci iz ovog istraživanja govore da je čak 95 odsto mladih probalo marihuanu, ali i da je četvrtina njih konzumirala kokain, petina njih eksperimentisala je sa amfetaminima, dvadeset procenata mladih probalo je sedative, a iskustvo sa halucinogenom drogom ima 11 procenata mlade generacije.

„Broj mladih koji priznaju da su probali psihoaktivne supstance raste iz godine u godinu, a ovaj fenomen može se objasniti činjenicom da je droga sve dostupnija, a njena cena sve niža. Država mora da ima jaču kontrolu nad tržištem narkotika, a obrazovni sistem mora biti proaktivniji kada je u pitanju edukacija mladih o štetnim efektima psihoaktivnih supstanci. Podaci iz drugog istraživanja koje smo nedavno radili, govore da se mladi sa narkoticima susreću još u osnovnoj školi – većina njih je i pre 15. godine eksperimentisala sa većinom psihoaktivnih supstanci. Mladima je neophodna edukacija u okviru neformalnog obrazovanja u osnovnoj školi, a naše iskustvo govori da vršnjačka edukacija daje najbolje rezultate – vršnjaci mogu biti negativni uzori za identifikaciju, ali njima se istovremeno najviše veruje kada je u pitanju edukacija o negativnom uticaju psihoaktivnih supstanci”, zaključuje naša sagovornica.

I dok statistika Svetske zdravstvene organizacije svedoči da svaki sedmi adolescent na svetu živi sa mentalnim poremećajem, nacionalna statistika upozorava da svake godine oko 90 mladih digne ruku na sebe, odnosno da je suicid drugi najčešći uzrok smrtnosti mladih u Srbiji. Podaci interdisciplinarnog projekta „Cov2Soul.RS” koji su sproveli stručnjaci Medicinskog fakulteta i Filozofskog fakulteta u Beogradu, pokazali su da je tokom leta 2021. godine upotreba alkohola kod mladih uzrasta od 18 do 25 godina bila tri puta veća nego u ostalim uzrasnim grupama, a skoro petina je koristila alkohol na način koji zahteva momentalnu intervenciju zdravstvene službe. Istraživanje Unicefa govori da čak 40 odsto mladih ne zna gde može da pronađe stručnu pomoć kada su u pitanju mentalni problemi, tek nešto više od trećine njih spremno je da priča o svojim psihičkim tegobama, dok svaka peta mlada osoba nikada o njima ne priča.

Lekovi za štitnu žlezdu i dijabetes, koje koristi skoro milion pacijenata u Srbiji, od sada isključivo na recept

Lekovi koje koristi gotovo milion ljudi u Srbiji, za bolesti štitne žlezde i dijabetes, Eutiroks, Glukofaž XR i Letroks, od sada više neće moći da se kupuju u apoteci bez recepta i izveštaja izabranog lekara. Zbog nestašice i sve masovnijih zloupotreba, apoteke u Srbiji su, saznaje Nova.rs, krajem prošle nedelje iz Republičkog fonda za zdravstveno osiguranje (RFZO) dobile zvaničan dopis o novom načinu izdavanja ovih medikamenata.

Građani koji godinama žive sa bolestima štitne žlezde, proteklih dana bili su neprijatno iznenađeni, kada u apotekama nisu uspeali da kupe lekove, koje su do sada podizali bez recepta.

“Koristim Eutiroks već osam godina i kupovao sam ga uvek u bilo kojoj apoteci, bez problema. Zbog posla i drugih obaveza, nisam u mogućnosti da često idem u dom zdravlja po recept. Međutim, danas mi je u apoteci rečeno da im je u petak stigla nova odluka Fonda, prema kojoj, zbog nestašice leka, sada moram da im dam recept i potpis izabranog lekara na uvid, kako bih dobio lek. Pozvao sam svog doktora čim sam izašao iz apoteke i zakazao da sutra odem po sve potrebne papire. Ne mogu da verujem da ću od sada svaki put kad mi treba lek, morati da trčim u dom zdravlja”, požalio se čitalac Nova.rs Dragan Zdravković (48), iz Beograda.

U većini apoteka, u poslednjih nekoliko dana, građani se bune, jer ne dobijaju tražene lekove za najteža i najčešća hronična oboljenja u našoj zemlji.

“Od novembra prošle godine koristim Glukofaž i sad mi odjednom traže ime izabranog lekara iz doma zdravlja da provere da li da mi izdaju lek. Do sada sam ga uvek kupovala bez problema, a znaju me u apotekama u koje odlazim. Znaju da sam pacijent i da mi je lek neophodan, ipak sad su toliko stroga pravila, da ću sutra morati na drugi kraj grada, gde mi je dom zdravlja, kako bih uzela recept i dobila lek”, priča Milijana Petković (42), iz Beograda.

The screenshot shows the Nova.rs website with a news article titled "RFZO prekida saradnju s privatnom klinikom koja je povezana s bratom Dritana Abazovića i Brnabićkinom partnerkom: Evo šta će biti s pacijentima". The article is dated 22. avg 2023 | 17:07. Below the title is a video player showing a woman speaking. To the right of the video is a "Najčitanije" section with six items, including "VIDEO Carski gest Đokovića u Simintiju, ispunio obećanje kamiondžijama iz Banjaluke: Nisu mogli da veruju šta se dešava" and "Otkrila sam plažu u Crnoj Gori na kojoj bih ostala zauvek VIDEO". The website header includes navigation links for "nova show", "nova sport", "MUNDOBASKET 2023", and "zaključnja.rs".

RFZO prekida saradnju s privatnom klinikom koja je povezana s bratom Dritana Abazovića i Brnabićkinom partnerkom: Evo šta će biti s pacijentima

Najugroženiji pacijenti “BioCell” bolnice, koja je prestala sa radom nakon što joj je početkom avgusta ove godine blokiran račun zbog duga većeg od miliona evra, su oni koji su u postupku vantelesne oplodnje (VTO), sa sopstvenim, ali i sa doniranim reproduktivnim materijalom. Ovaj materijal je, zbog njih, iz inostranstva trebovao Republički fond za zdravstveno osiguranje (RFZO), koji se sada, kako saznaje Nova.rs, sprema za raskid ugovora sa ovom klinkom, a pacijenti će po želji biti prebačeni u druge ustanove iz “BioCell” bolnice, čiji je manjinski vlasnik Džihan Abazović, brat odlazećeg crnogorskog premijera, a načelnica radiologije Milica Đurđić, partnerka srpske predsednice Vlade.

“Bez obzira na novonastalu situaciju sa bolnicom ‘BioCell’, a kao i do sada, nijednom osiguranom licu neće biti uskraćeno pravo na postupke vantelesne oplodnje, kako sa sopstvenim materijalom, tako ni na postupke sa doniranim reproduktivnim materijalom. Postupci vantelesne oplodnje biće pruženi u roku od 12 meseci od dana prolaska Komisije za BMPO i to u zdravstvenoj ustanovi koju osigurano lice bude izabralo, umesto bolnice ‘BioCell’. Svi parovi, odnosno žene bez partnera, imaće mogućnost da izaberu jednu od ustanova sa kojima RFZO ima zaključen ugovor u 2023. godini, a to je sedam državnih i 14 privatnih ustanova”, kažu za Nova.rs u Fondu.

Oni navode da će donirani reproduktivni materijal iz “BioCell” bolnice biti prebačen u druge ustanove.

“Materijal će se prebaciti u klinike u kojima osigurana lica budu želela da urade postupak VTO, a u skladu sa Zakonom o BMPO. Napominjemo da se nabavka i plaćanje doniranog reproduktivnog materijala iz inostranstva obavlja isključivo preko Banke reproduktivnih ćelija, tkiva i embriona pri Univerzitetском kliničkom centru Srbije, kao i Uprave za biomedicinu, koja izdaje saglasnost za uvoz materijala za svako osigurano lice”, kažu u RFZO.

Za postupke VTO privatne ustanove ne trebaju sanitetski i potrošni materijal, kao ni lekove od strane Fonda.